

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Hygienia.

Az emberiség nagy része olyan keveset törődik a saját földi jólétével és egészségével, mintha csak ellensége volna magamagának.

Meggondolás nélkül, ész nélkül rohan, vágat a kultúra mellékén felgyülemlett szemét telepeken és mocsarakon keresztül: azután csodálkozik, hogy honnan kapja ő a betegségeket? Egészségének összes gondozása abban merül ki, hogy ha megbetegszik orvost hivat és az orvos gyógyszereitől csodát vár. Azt gondolja, hogy a jóformán terv szerint elpusztított és aláasott egészségét a patikai szerek egy pár nap vagy hét alatt helyreállíthatják.

Ész nélkül tölti idejét, sokszor napalát és éjjelét egészségtelen, dohányfüstös, poros odokban. Ész nélkül issza mulatságból a szeszes italokat és ha az orvos avval fenyegeti, hogy a szemevilágát elvesziti vagy más nagy baja támad, akkor azt a viczet feleli rá, hogy neki többet ér az ivás mánora, mint ennek a világnak egész szépsége! Ész nélkül eszi a legválogatottabb, nehéz ételeket, mintha csak az ólban hizó állatokat tűzné ki az emberi élet ideálja gyanánt és mintha a haspók állapot volna az egészség és erő mintaképe. Hiába mondd neki, hogy a sok fölösleges evés-ivás megrontja a gyomrot, megsüriti a vért, tompítja az értelmet és végre is érlelmezesedés, meg gutaütés lesz a vége a tulságba vitt táplálkozásnak.

Hiába beszélsz neki, nem hallgat rád, mintha csak a gyomor élvezeteit tűzte volna ki az élet célja gyanánt: a gyomorért minden áldozatra kész, evés-ivással mindenhová ellehet csalni, evés-ivásért kibékül mindenkivel, evés-ivásért elfogad mindent.

Szégyen, de igaz, hogy köztünk magyarok közt nagyon el van terjedve a gyomorphösködés! Köztünk százával akad-

nak falánkok, a kikenél a gyomor hihetetlen hőstettekre van begyakorolva és bizonyos, hogy nagyrésznük legalább háromszor annyit megeszik, mint a menynyire testének szüksége van.

Karlsbad és egyéb helyek, a hol a gyomorbajokat gyógyítani szokás, óriás perczentekben beszélhetnének a mi hazánkfianak gyomortulzásairól és hirdethetnék hangos szóval azt, hogy a magyar étkezési rend nem ésszerű, mert nem a test józan szükségletét, hanem az iny- és torok falánk csiklandozását tüzi ki főcél gyanánt.

Vegyük még hozzá azt is, hogy a városi magyar emberek nagy része nem szeret a város határán túl a szabadban forogni és ha kimegy is, csak azért teszi, hogy még több ételt és italt tömjön magába odakinn a szabadban. Így azután meglátjuk, hogy milyen ésszerűtlen, milyen minden hygieniával ellenkező a magyar ember nagy részének az élete.

Jellemző erre nézve egy alföldi komának mondása, a ki igen megütközött azon, hogy négy ember kiment az erdőbe és még bort sem vittek magukkal. Ezt szinte elképzelhetetlennek tartotta. Mert ha az ember az erdei utban kiizzad vagy egy liter fölösleges nedvet, azt ő szerinte vagy két liter borral kell helyreütni. Így azután oda fog jutni, hogy Arany Jánossal szólván:

„Hasa, hája, kék nadrágja
Minden kész a méltóságra.”

Csak az ember mozog nehézkesen, letelél huzza a háj, a melynek szaporítását főczélul látszik kitüzni, de hatalmas léptekkel halad az asztma, gutaütés, köszvény meg más bajok felé, a melyek az ésszerűtlenül élt emberi élet másik felét elkészeritik és igen gyakran évtizedekkel megrövidítik.

Azután még magyar szokásnak nevezik ezt a zsirjába fulladó életmódot és evvel igyekeznek az ifjuság soraiból prozelitákat szerezni, evvel a szóval ug-

ratják azt, a kinek nincs kedve arra, hogy meghájasodott gyomorphös gyanánt töltse az életét. Ugyan szép magyarság volna ez! Árpád apánk úgy tudjuk, igen mozgékony és fürge néppel jött be az országba, ha most végig tekintene a mi vastagra gyarapodott, nehézkes gyomorphöseinken, azt hiszem, elmenne a kedve attól, hogy még egyszer elinduljon velünk hazát szerezni.

A jó egészség fentartását nem akkor kell kezdeni, a mikor az ember már elrontotta magát, megsüritette a vért, elgyöngítette a tüdejét, kóros anyagokat gyűjtött magába. Ekkor már igen nehéz az egészség gondozása és csak foltozgatás számba megy, kivált ha a szervezetben ejtett hibát az ésszerűtlen életmód.

Az egészség gondozását a megbetegedés előtt kell kezdeni. Gondosan kerülni kell minden olyan alkalmat és módot, a mi a jó egészséget gyöngítheti, aláashatja. Legyen a mi életmódunk okos és a hygienia szerint berendezett.

Ne hallgassunk evés-ivásnál a gyomorphösök ugrató szavaira, hanem gondoljunk arra, hogy jobb a fürge, mozgékony embernek, mint a sok evés-ivástól elhájasodott asztmának. Sokkal emberhez is méltóbb az, ha az evés nem inyesiklandoztató falánkságért, hanem csak az élet föntartásáért történik. E végből nem fogjuk a legzsirosabb, csak husból álló, nehéz emésztésű ételeket kiválogatni, hanem nagyobb szerepet juttatunk a könnyebb növényi tápláléknak, a mely nem üli meg 5—6 óra hosszáig gyomrunkat, nem nyomja a vért agyunkba. Nem fogjuk a szeszes italokat szükség nélkül inni és inkább egészen mellőzzük azokat, minthogy azokkal kihágást kövessünk el egészségünk kárára.

Tartsuk tisztán lakásunkat s annak környékét, ne időzzünk füstös, dohos levegőjű szobákban, mert minden óra kárt okoz a mi tüdőnkben, a mit ilyen helyeken töltünk.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

Járjunk a szabadba, ki a városban, a mikor csak tehetjük, mozogjunk ott, a mennyit tudunk, gyakoroljuk izmainkat tornával, uszással vagy egyéb egészséges, de nem túlságba vitt sporttal. Ez mind szükséges a városi élet egészséges rendjéhez.

A mult héten közölték a lapok Gorton öreg amerikai orvos arczképét, a ki a higienikus életmód apostola s a ki szerint mindenki elérhet száz évnél magasabb kort jó egészségben, ha az ésszerű életmód, a higienia szabályait okosan betartja. Szerinte is minél több friss levegő, a szabadban való mozgás és a könnyű, növényi táplálkozás az, a mi az életet hosszúvá, egészségessé teszi. De törekedni kell arra is, hogy az életet jó, vidám oldaláról, mint az Isten adományát fogjuk föl és ne adjuk át magunkat gondnak, bunak, rossz indulatoknak, mert azok igen pusztítják az életerőt.

Tudjuk, hogy evvel a cikkünkkel nem alakítjuk józanabbá az emberi társadalmat, de megirtuk azt, mert ha csak egynehányan hallgatnak reánk és elhatározzák az okos ésszerű életmódot: akkor is nagy szolgálatot tettünk az emberiségnek néhány ember fölszabadtása által az egészségtelen életmód és a vele járó nyomorúságok alól. Mert elég bajunk, küzdelmünk van anélkül is, nem kell az életet még nyomorultabbá tenni az egészség szándékos rongálásával.

**

Vármegyénk közigi állapota.

Az e hó 24-én tartandó törvényhatósági közgyűlésen L u k á c s Géza várm.

TÁRCZA.

Elválás.

Egy szomorú őszi délután Pesten, a Mátyás-téren találkozik két gyerek. Egy fiú meg egy leány. A fiú kilencz éves lehet, a lány nyolcz; szürkék, piszkosak és igénytelenek mint két kis megtépett, megázott veréb. A járásukon, amint egymás felé tartanak, látszik, hogy régi pajtások már, gyerekszokás szerint nem is köszöntik egymást, csak beszélni kezd a lány.

— Látod Pista eljöttem, pedig a nagymama megint azt mondta, hogy majd megtanítana ő csavarogni, ha az ő gyereke volnék! Aztán mikor látta, hogy mégis csak eljövök, mérges lett, utánam dobta a botot, de nem talált el. Ugy szaladtam!

— Holnaptól kezdve már nem kell majd szaladnod.

— Nem kell? Miért?

— Hát csak. Holnap elhúrczolkodunk. Fertály van.

— Mit, elhúrczolkodtok? De hisz akkor...

— Hát persze! Nem találkozunk többet... Majd játszol a kancsal Ferivel ezután...

— De Pista, én bizonyisten mondom neked... Tudod mit, én majd odajárok, ahová húrczolkodtok.

— Azt nem lehet.

— Miért nem?

— Mert messze van.

— Milyen messze?

— Nagyon! Apa a multkor azt mondta mikor hazajött, hogy „a fene egye meg, most majd cipőre költöm azt, amivel a lakás olcsóbb... Valahol Budán van.

— Budán... Ugye csak a vasuti hidon nem kell fizetni? Akkor igazán nem tudok elmenni, mert nem tudok két krajczárt szerezni hidpénzre.

— En se tudok adni... Tegnap mikor apától három krajczárt kértem papirkatonára

alispán előterjeszti a vármegye legutóbbi negyedévi közigazgatásának állapotáról szóló, nagy gonddal megszerkesztett, tartalmas leletését.

Régi szokásunkhoz most is hívek maradtunk, mikor a közérdekű jelentést — mely a vármegyei „Hivatalos Lap”-ban egész terjedelmében megjelent — közöljük, annyival inkább, mert nincs mindenkinek alkalma arra, hogy a Hivatalos Lapban elolvashassa a jelentést, mely így szól:

„Tekintetes Vármegyei Közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapotáról rendszerinti tiszti jelentésemet a következőkben van szerencsém tiszteletteljesen előterjeszteni:

A lefolyt negyedév alatt oly esemény, mely a vármegyei közigazgatás rendes menetét meggátolta, vagy épen akadályozta volna, elő nem fordult, s a tisztikar tagjai általában törvényszerű hivatásuknak buzgalommal tettek eleget.

Személyváltozás annyiban történt, hogy a Kubinyi Bertalan levéltárnok nyugdíjba helyezése által megüresedett levéltárnoki állás főispán ur ő méltósága által Dr. Csernay Dániel eddigi irodaigazgató képesített levéltárnokkal töltesse be. Az eként megüresedett irodaigazgatói és esetleg megüresedhető iroda tiszti és iroda segéd-tiszti állomások betöltését célzó pályázati hirdetmény alapján a pályázati kérvények beadattak, az állások betöltése azonban már az év III. ik negyedében történvén meg, erről f. évi októberi közgyűlésünk elé teendek jelentést.

Mult évi júliusi közgyűlésünknek volt alkalmam sajnálattal bejelentnem, hogy vármegyénk érdemes tiszti főügyésze Kubinyi Ferenc sulyos szembaja miatt szabadságot kért és kapott is közgyűlésünktől. Azon alkalommal azon intézkedés tétel, hogy a főügyési ügykör Dr. Baksay Dezső alügyész által láttassék el, az alügyész teendőinek elvégzésére pedig méltányos tiszteletdíj mellett valamelyik tb. alügyész

meg matriczára, azt kiabálta, hogy ő nem lopja a pénzt és pofon akart vágni.

— Hagytad magad?

— Dehogy! Elszaladtam.

— Azt jól tetted. A nagyok csak vernek... De muszáj nektek elhúrczolkodni?

— Persze, hogy muszáj! Egyszer a mama a gangon kirázta a portörölt, a házmester meglátta, aztán mindentelét kiabált a mamára, a mama sirt és mikor apa hazajött azt mondta neki, hogy ő egy napig sem lakik itt tovább. Apa lement a házmesterhez, nagyon veszekedtek, talán verekedtek is, mert apának a nyakendője el volt szakadva... Hát most húrczolkodunk.

— És Budára...

— Oda...

A beszélgetés megszakad. A két gyereket, a két egymáshoz szokott, testvérré vált játszópajtást eltölti az elválás gondolata. Mindegyik félre néz, az egyik a háztetőkre, a másik a kavicsos utra, összeszorított szájszájával, gondolkodó szemmel. Az eső lassan megered. Egy-két kövér csepp lehull már, mire az egyik csepp a fiú homlokára esik. Felriad, odafordul a lányhoz, ez is őhozzá, egymásra néznek. A lánynak lassan elkönnyesedik a szeme és remegni kezd az ajka. A fiú arcáról is lehámlik az a kis daczos keménység, amit eddig ráerőltetett és ellágyulnak a vonásai. Lassan a zsebébe nyúl és keresgél benne. A lány megszólal.

— Hát igazán elhúrczolkodtok?...

— Ha muszáj... Én csak nem maradhatok itt a Mátyás-téren! Ha még nyár volna. De most...

— Ugye majd ha ott is lesznek, akikkel játszol, már nem fogsz ide visszagondolni sose?

— Ott? Csupa sváb! Azok magyarul se tudnak. Azokkal csak verekedni fogok.

— De ha megvernek?

— Akkor össze lesz karmolva az arczom. Nem nagy baj. Nincs nekem tükröm, hogy nézegessem magam benne!...

A lány a tükör említésére megrezzen. Nehány

kéressék föl. Dr. Institórisz Endre ezen ügykör ellátására havi 100 kor. tiszteletdíjért vállalkozott s elvállalt kötelemnek meg is felelt; e megállapított tiszteletdíj azonban a kir. Belügyminisztérium részéről csupán a m. év december havának végéig tétellett folyóvá. — Ezen állami pótvavadalom további folyósítása céljából ez év márczius havában tartott gyűlésünkből felirat intéztetvén, arra Főispánunk ő méltóságával történt együttes tárgyalásunk eredményeként csupán azt jelenthetem, hogy megengedett, miként a jelentkező kiadás többlet f. évi háztartási költségvetésünk egyes czimtételeinél elérhető megtakarításainkból nyerjen kiegyenlített a f. hó végéig, — amennyiben az alispánnak hivatalból folyó kötelességében áll, az egy év óta betegség miatt állandóan szabadságon lévő tiszti főügyész ellen a nyugdíjba való helyezés iránti eljárást folyóvá tenni. — Szívbeli megindultsággal kell erről jelentésemet megtenni, mert tudomásom van arról, hogy Kubinyi Ferencz becsületes szolgálatának ideje alatt vagyont nem csak nem gyűjthetett, hanem fizetésének legnagyobb részét is gyermekeinek neveltetésére kellett fordítania; jelenlegi betegsége pedig ugyancsak nagy anyagi áldozatok meghozatalára kényszerítette. A vármegye közönségének méltányoló figyelmébe ajánlom tehát ezen körülményeket s követendő eljárásomra nézve directívát tiszteletteljesen kérek.

Örömmel jelenthetem e szomorú részlet után, hogy a Bajdik Endre kir. számtanácsos vezetése alatt álló számvevőség vármegyei alapunk és alapítványaink számadási ügyeit három esztendei fokozott buzgalmu munkásság után már legnagyobb részben rendezte; különösen égető szükségét képezett háztartási, uti és gyámpénztári számadásaink rendbehozatala. Ezen munkálatok keresztül vitele körül előbb említett kir. számtanácsoson kívül Pethő Lajos, Asztalos János, Krajsák Dezső és Zachár Gusztáv neveit kívánom felemlíteni, kik mindannyian méltók a vármegye közönségének elismerésére.

A folyó évi fősorozás kezdetét vette vármegyénk területén márczius 1-én a rimaszombati városi sorozó járásban, befejezést nyert pedig április 8-án a garamvölgyi fősorogabirói járás-

pillanatig látszik, hogy önmagával tanakodik. Azután félénken és reménykedve szól.

— Pista!... Mondok valamit.

— Mit?

— Vasárnap a Grósz nagyságának egy tortát vittem haza a czukrázdából, akkor adott egy tükröt. Kicsi, meg gömbölyű, aztán arany betűkkel van rajta a Grósz bácsi neve. Nézd, ez az. Mindig magamnál hordtam. Nagyon szép. Én ezt a tükröt neked adom. Ugye elfogadod tőlem?

— El. De akkor én is adok neked valamit. Nézd meg ezt a gombot. Tavasszal nyertem egy fiutól az iskolában. Azt mondta, hogy ez aranyból van és adjam vissza, mert ő otthon kikap érte, inkább ad husz másfajta gombot. De nem adtam vissza. Én meg ezt a gombot adom oda. Varrd föl a ruhádra.

— Jó. Most mit játszunk?

— Semmit.

— Miért?

— Mert nekem el kell menni haza, segíteni a kocsira hordani mindent.

— Hát elmész?

— El.

— Mikor jössz el megint a Mátyás-térre?

— Nem tudom. Talán sose.

— De gyere el! Majd vasárnap. Nem most, csak sokára. Én itt leszek.

— Hát eljövök... talán...

Pár másodpercig állnak. Akkor a fiú hirtelen mozdulattal odanyújtja a kezét.

— Na szerbusz!

A lány a fiura néz, aztán ő is odanyújtja a kezét.

— Szerbusz Pista!

Megrázzák egymás kezét erősen, férfiasan, mint a nagyoktól látták. Azután elválnak. Az eső lassan szitál, könnyű köd ereszkedik le lassan a házak közé és az elválás nagy tragédiájának két apró hőse, mint két kis ázott szomorú veréb, mennek bele a ködbe lassan, kétfelé, egyedül... R.

ban. A sorozó járások közül az elnöki teendők a rimaszombati, a putnoki, tornaljai, nagyrőcei, rozsnyói, valamint a garamvölgyi főszolgabírói, ugyancsak a rimaszombati, nagyrőcei és jolsvai városi sorozó járásban végeztem; a többi helyeken egyéb hivatalos teendőim miatt helyetteseimül dr. Fonet Gyula várm. főjegyzőt, báró Hámos László, MihalikPál, Spéczián Gusztáv és Benedikty Kálmán vármegyei bizottsági tagokat biztam meg és illetve kértem föl.

A sorozás az egész vármegye területén teljes rendben nyert lefolyást. Előismerés illeti meg a sorozó járások főtisztviselő és katonai előadóit

ugy az előmunkálatok teljesítése, mint a sorozás folyama alatt az előállítás és rend fenntartása érdekében tanusított hivatalbeli buzgalmaért.

A sorozás folyamán megvizsgáltattak a járások főtisztviselői, illetve katonai előadói által vezetett katonai nyilvántartások, melyek közül a nagyrőcei főszolgabíró és a rimaszombati rendőrkapitány által vezetettek példányszerűeknek találtattak s alig 2—3 sorozó járásban merült fel lényegesebb észrevétel, mely tapasztalt hiány azonban azóta már mindenütt pótolva lett.

A katonai állítás, tekintettel a távollevők nagy számára, kielégítőnek mondható; ugyanis:

Sorozó járás (város)		Allitaskötelesek száma	Tényleg állítottak	Távol maradtak a tévesen felvettettekkel és meghaltakkal	Az elmaradt állítás-kötelesek százaléka	A besorozottak száma		A tényleg besorozott állítás-kötelesek százaléka
Járas	Város					az ujoncz-jutalék javára	a póttartalék javára	
	Feled	652	551	101	291%	179*	20	35 5/6 %
	Garamvölgy	351	183	168		73	4	
	Nagyrőcze	293	200	93		57	7	
	Putnok	290	219	71		67	11	
	Ratkó	165	117	48		40	1	
	Rimaszombat	603	409	194		102	11	
	Rozsnyó	692	475	217		192	14	
	Tornalja	375	269	106	74	10		
Összesen:		3421	2423	998		784	78	
	Dobsina	120	67	53	43 05%	25	4	37 6/10 %
	Jolsva	53	31	22		7	1	
	Nagyrőcze	34	19	15		7	—	
	Rimaszombat	107	61	46		17	2	
	Rozsnyó	97	56	41		25	1	
Összesen:		411	234	177		81	8	
Mindössze:		3832	2657	1175		865	86	

Ismételten kell megállapítanom ez alkalommal is, hogy az elmaradtak nagy számát az amerikai kivándorlás idézte elő.

A közegészségi viszonyok a folyó év második negyedében tömegesen fellépett kanyaró, hökhurut esetek, valamint a Gömörhegyvégen uralkodott hastyphus járvány miatt kedvezőtlenek voltak, mert az első negyedben bejelentett 647 heveny fertőző megbetegedéssel szemben, a második negyedben 923 ragályos kóros eset került gyógykezelés alá, 37, vagyis 4% halálozással.

Járványszerűleg a vörheny Rimakokova községben, a kanyaró Nagyrőcze r. t. városban és Murányhosszurét, Murányszabadi, Nyustya, Likér, Aggtelek, Sajógömör, Alsószuha, Putnok, Hubó, Sajólénártfalva, Zádorfalva, Kuntapoleza, Hámostalva, Páskaháza, Helpa és Királyhegyalja községekben, a hökhurut Királyhegyalja, Nagyszabos, Gömörhosszuszó községekben és Dobsina r. t. városban és a hastyphus 38 esettel és 2 halálozással Gömörhegyvég községben uralkodtak.

A ragályok terjedése ellen szükséges óvintézkedések mindenütt elrendeltettek, a fertőzött lakások közül 157 bent beható desinficiálás fogantatosított; a gömörhegyvégi typhus betegek gyógykezelése és az óvintézkedések végrehajtásának ellenőrzése céljából előterjesztésemre a belügyminiszterium járványorvost küldött ki, a ki április 26 tól május 26 ig a helyszínén tartózkodott. Ez utóbbi járvány eredetének kipuhatolása végett a járási tiszti orvos és vármegyei főorvos Gömörhegyvégen kiszállottak és a szükséges óvintézkedések megtétele iránt személyesen intézkedtek.

Vörheny miatt az ujanalvölgyi gyári iskola és rimakokovai óvoda, kanyaró miatt a nagyrőcei, murányhosszuréti, murányszabadi, nyustyai, aggteleki, sajógömöri, alsószuhai, putnoki, sajólénártfalvai, kuntapolezai, páskaházai és helpai és typhus miatt a gömörhegyvégi iskolák bezáratása vált szükségessé.

Veszetségre gyanus ebmarás 9 esetben fordult elő.

Törvényszéki boncolás 16 és rendőri 1 esetben végeztetett.

A gyermekekre való felügyelet 18 községbe kihelyezett 442 lelenci felett gyakoroltatott és

községi felügyelet alatt 77 idióta, illetve elmebeteg állott.

A himlőoltás a vm. 29 oltókerületében április és május hónapok folyamán fogantatosított.

A rimaszombati várm. közpórházban és a rozsnyói nyilv. jell. kórházban az első negyedről maradt 250 és a második negyedben felvett 693, összesen tehát 943 beteg nyert ápolást.

Az orvosi szolgálat ellátása tekintetében csupán annyiban történt változás, hogy a harkácsi körorvos állásáról lemondott s így a ratkói, ragályi és osgyáni egészségügyi körökön kívül a harkácsiban is helyettesítés utján kellett a körorvosi teendők ellátásáról gondoskodni. A magánorvosok száma azonban kettővel szaporodott.

A vármegye területén, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, általában jó terméseredményre van kilátás, kivéven néhány község határát, ahol a jégverés okozott tetemesebb károkat.

Terméseredményként búzából 776 mm., rozsából 736 mm. állapítottatott meg ez idő szerint katasztrális holdanként, árpa és zabból számszerű becslés még nem történt, de jó termést ígérnek.

A kapásnövények szépen fejlődnek, egyes vidékeken azonban a hősülyedés azokat fejlődésükben visszavetette.

Takarmányfélékből a széna, valamint a mesterséges takarmányok is elég bő hozamot adtak, betakarításuk alkalmával azonban a gyakori esőzések minőségét helyenként megrontották.

Gyümölcsből, különösen szilva, alma és körtéből jó termés várható a vármegye legtöbb vidékén.

Jelentékenyebb rovarkárok a vármegye területén nem fordultak elő.

A vármegye állattenyésztésének fejlesztése érdekében május hó folyamán Tornalján és Rimaszombatban tartattak tenyészállat díjazások s a bemutatott állatok után a kisgazdák között 2500 korona állami díj osztatott ki.

A szarvasmarha tenyésztésének nemesítése céljából a folyó évben a magas földművelésügyi kormány anyagi támogatásával a vármegye gazdasági egyesülete 45 darab tehenet és 6 darab tenyészbikát importált Svajczból s azokkal a kisgazdák, dacára az állatok meglehetősen magas árának, az átvétel alkalmával teljesen meg voltak elégedve.

Köztenyésztésre a községeknek állami kedvezményvel 112 darab tenyészbika és 27 darab tenyészkan osztatott ki az év első felében.

A vármegye állategészségügyi állapotát általában kielégítőnek jelezhetem. Fertőzve volt az év második negyedében 7 község lépfenével, 9 község veszettséggel, 1 község takonykórral, 4—4 község rühkórral és ivarszervi bolyagos kiütéssel, 30 község sertésorbánczal, 47 község sertésvészszel és 16 község sertéző üszökkel.

Az állategészségügyi igazgatás terén előfordult fontosabb mozzanatok közül teilemlitem, hogy az 5 r. t. városban építendő és sertésvágásokra is berendezendő új közbúgóhidak tervai és költségvetései elkészültek, azok most vannak a földművelésügyi minisztériumban tárgyalás alatt; a közbúgóhiddal rendelkező községek közül Tornalja, Feled, Csetnek, Osgyán és Rimakokova községeket köteleztem új közbúgóhid építésére, míg Nyustya községet illetőleg a meglévő közbúgóhidnak megfelelő átalakítása iránt intézkedtem.

Folyó évi tavaszi közgyűlésünkön előterjesztett tiszti jelentésemben megemlékeztem földművelésügyi kormányunknak azon rendelkezéséről, hogy kisgazdáink állatainak védőójtását tárczája terhére engedélyezte: ez alkalommal tiszteletteljesen bejelenthetem, hogy ez ideig kb. 1700 darab szarvasmarha nyert teljesen ingyenes védőójtást lépfene, illetve sertéző üszök ellen.

Meg kell még emlékeznem arról az örökös körülményről, hogy a földművelésügyi miniszter ur a sertésvész elleni védő és előjuttatott intézkedéseket tartalmazó, még 1898. évben kiadott kormányrendelet helyett a gyakorlati élet kívánalmainak és a gazdaközönség jogos panaszainak kellő mérlegelésével egy új rendeletet szándékozik életbe léptetni, amelynek tervezetét még május havában beadta hozzám véleményezés céljából; vármegyénk viszonyainak figyelembe vételével észrevételeimet és javaslataimat késedelem nélkül megtettem; sőt az erre vonatkozó felterjesztésemet személyesen nyújtottam át a nagyméltóságú miniszter urnak, akit ez alkalommal is felkértem, hogy közérdekű javaslataimat a rendelet végleges megszövegezésénél méltányló figyelembe venni sziveskedjék.

A vármegye területén átvonuló utak állapota általában kielégítő, kivéve a rozsnyói utbiztoság alá tartozók, melyek a nagy forgalom és esőzések folytán sokat szenvednek.

Az összes utakra a folyó évi fedanyag kiszállítása folyamatban van. A putnok—kőeméretégi közut házilag való kiépítése szépen halad előre, amennyiben a nagyobb műtárgyak és a földmunka felerészben elkészült.

Végezve tiszti jelentésemet, az egyes ügyek elintézésével teendő tiszteletteljes előterjesztéseimet a várm. bizottság mindenkor tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradtam

Rimaszombatban, 1913. évi július hó 9 én.

Alázatos szolgálja:

Lukács s. k., alispán.

A rimakokovai ágost. ev. templom felszentelő ünnepélye.

E hó 6-án szentelte fel a rimakokovai ág. ev. egyháznak a tűz által elpusztított és ujonnan felépített templomát *Geduly Henrik*, a tiszai ev. egyházkerület püspöke.

A püspök előtte való napon érkezett Rimaszombatba, hol az állomáson a kishonti ev. esperesség küldöttsége élén csetneki *Gyürky Pál* főesperes és *Medveczky Sándor* egyháznegyei felügyelő fogadták. Az ebédet *Geduly Géza* házánál költötte el és délután *Farkas Zoltán* országgyűl. képviselő négyesen utazott a püspök Rimakokovára. Kiséretében voltak *Gyürky Pál* főesperes, *Medveczky Sándor* egyházm. felügyelő, *Madarász Pál* esperességi számvevőszéki elnök, dr. *Institúrisz Endre* esperességi ügyész, *Biess Elemér* egyh. felügyelő, *Geduly Géza*, *Gál Emil* és *Bánik György* egyháztagok.

A Rimavölgy községein, a merre a püspök és az őt kísérők kocsisora elhaladt, harangzúgás között, virágokkal fogadták az össesereglett egyházhívek főpásztorukat.

Legmeghatóbb volt azonban a fogadtatás Rimakokován, hol a község határánál felállított

diadalkapunál a képviselőtestület fogadta és *Taufner Ignác* bíró szép beszédet tartott hozzá. — Az ide jött bandériummal az élén haladt aztán a menet a község felé. — A község kapitányát *Banczik Sámuel* ev. alesperes üdvözölte az egyházfőt, hűveinek az élén, megható beszéddel, a melyre a püspök először magyar, azután tót beszéddel válaszolt.

A lívek éneke és harangzugás között ért a menet a templom elé, ahol fehérruhás leánykák állottak sorfalat.

A felejthetetlen napot fáklásmenet, toronyének és az ifjúsági dalárda szerenádjá fejezte be.

A püspök *Banczik Sámuel* vendége volt és a küldöttség nagy részét rimakokovai *Knöpfler Károly* nagybirtokos látta szívesen vendégszerető házában.

A templomszentelés másnap folyt le. *Geduly Henrik* püspök, az egész egyházmegye papságának segédletével, hatalmas beszéd kíséretében, mely a porig sujtott nép szeméből könnyeket fakasztott, szentelte fel a diszes nagy templomot.

A felszentelt templomban *Gyürky Pál* főesperes osztotta az első urvacsorát, *Kolbenheyer Lajos* rimabányai lelkész végezte az első keresztelést, *Zatykó János* rimabrézói lelkész az első avatást és *Kolbenheyer József* lelkész az első offertoriumot.

Az ünnepélyen a kerület közszeretében álló képviselője *Farkas Zoltán* is részt vett, ott látuk *Kulinyi Géza* főispán megbízásából és képviselőként *Máriássy Gyula* járási főszolgabíró, a más vallásfelekezetek képviselőit, kik küldött-ségileg is fölkeresték a püspököt, a rimamurányi salgótarjáni vasmű részvénytársaság képviselőit: *Rösch Frigyes*t, dr. *Szelényi Jenőt* és *Bobok Tivadart*, a szomszédos Nógrádvármegye egyházainak kiküldöttait, *Remenyik Aladár* tb. főszolgabíró, *Cseh István* kir. ítélőtáblai bíró, *Novák Béla* és *Novák Dezső* gyárosokat, valamint a kishonti ev. egyházmegye papságát, tanítóit és világi tisztviselőit teljes számban.

Az ünnepélyt fényes ünnepi ebéd követte, a melyen szebbnél-szebb felköszöntők hangzottak el. A püspököt *Medveczky Sándor* egyházmegyei felügyelő köszöntötte fel elsőnek, hatalmas beszédet mondott a püspök, majd *Gyürky Pál*. Megemlítendőnek tartjuk, hogy *Banczik Sámuel*ről — ki az egyház és a község újjáalakulásánál emberfeletti munkát végzett és ki nevét kitörölhetetlenül véste be Rimakokova és az egyházközség történetének lapjaira — *Farkas Zoltán* képviselő emlékezett meg s ezen beszéddel oly szónoki hatást ért el, hogy szem alig maradt szárazon.

Számos szép felköszöntő hangzott még el, úgy az egyháziak mint a világiak részéről s a jelenlevők egy magasztos, megható ünnepély emlékével távoztak el Rimakokováról.

A halottkém.

Van vármegyénknek egy Sajómenti kis városa, mely már eddig is eléggé híres, akarom mondani hírkedt volt vendégeiről; de ez a mostani történet egy cseppet sem marad hátra megett az előbbieknél.

Beállított a napokban a kis Sajómenti város könyves boltjába egy vidéki atyafi s halottkémi bizonyítványok erényében érdeklődött. Adtak is neki annyit, amennyit kért, sőt még többet is adott volna, ha kért volna. A mi emberünk aztán nagy nehezen előhorgászta a lajbi zsebből a bizonyítványokért járó piczulákat s azokat leszurja a pultra. Aztán olyan ábrázatot vágva, mint aki egyszerre nem is egy, de egy egész zsák vadalmába harapott, megvakarta a füle tövét.

— Talán drágálja bácsi? kérdi a kereskedő.

— Dehogyan is drágállom, inkább nagyon is kevésnek tartom.

— Mit az árát?

— Ötötöt az árát. Azt, hogy ilyen keveset veszek s még ez a kevés is csak nagy nehezen fog el. Nagyon lassan potyognak el az emberek! Megkövetéssel legyen mondva, hacsak ebből a rongy mesterségből kellene élnem, már régen éhen veszttem volna.

Aztán csak ráfordul a szóbeszéd a halottkémi mesterségre is.

— Hát mondja csak öregem, hogy ismeri fel kelmeit a halottkémet, hogy igaziak-e vagy csak tetszhalottak?

— Hm! Annál meg aztán nincs könnyebb dolog a világon.

— Hát mégis, mi annak a titka?

— Nincs abban titok, instálom. Annyiból áll az egész, hogy egy kis pelyhet tartok az orra alá. Ha aztán mozog a pelyhet, akkor meg már ugyis rendben van. Vagy peniglen panyorviaszkat olvasztok s azt esöpögtetem a hasára. Ha aztán az felhólyagzik, akkor megint csak ezethalott, ha penigleg nem árt neki a viasz, akkor már ugyis csak a Szent Mihály harsonájára fog felébredni. De ha egyik recepttel sem tudok boldogulni, akkor melléjük állítom az asszonyt, meg az anyósomat, mert ha ezek nyelvelésétől se ugrik ki a koporsóból a halott, akkor már ugy sincs abban élet egy makulányi sem.

De erre a tudományos fejtegetésre már szaladt is az öreg halottkém, mert annak végét az ajtóban rá várakozó asszonyok is hallották.

*

Mert a városházán már hosszú évek sorozata óta nem veszik észre, hogy nálunk nincs halottkém. Tisztelettel kérjük vármegyénk köztisztviselőiben álló agilis alispánját, mint közegészségügyekben II-od fokú fórumot, kegyeskedjék mesénket megszívlelni és sürgősen intézkedni, hogy megyeszékhelyi városunkban, ha már halottkém nincs is — vagy én nem is tudom, van-e, de ha van, azt tudom, hogy nem fungál, — legalább egy amolyan halottkémi állás legyen, a ki az ő laikusságával legalább mesénkben ismertetett módon igyekszik a beállott halált konstatálni — a hátrahagyott bánatos hozzátartozók megnyugtatóására.

Hisz hányszor temettek el már tetszhalotkat! (B—tt.)

Széljegyzetek.

Melancholia.

Bizony mondom néktek: nem sok az, amiért élünk. Kicsiny értékek, futó és képzelt javak, rövid dicsőségek, amikért sok keserves verítéssel, önkínzó órával és vérrel szentelt könnyekkel fizetünk. A viagság? Alkonyidőn, egy-egy önmagunkkal egyedül maradt órában, a behuny szemek multat idéző színházában néha még találkozunk vele. Néha még találkozunk magunkkal, a gyerekekkel, látjuk lepkét üzni, zöld ág zöld levelecskét játszani és gyötörődés nélkül elaludni és tisztán örülni és tiszta könnyeket sírni. A behuny szemem át, mikor nem vicserithatja ránk a tükör a halálosan elfáradt, meglankadt vonását az arcunknak...

Az ifjúság? A szép évek? Van egynéhány. Van egynéhány szép küzdés, csontot roppantó erőfeszítés, egy pár diadalmas felujjongás és sok-sok vágy. Színesek, illatosak és bőditők, mint a shirászi rózsakert vagy Semiramis philtája; biborak mint a vér és fehérek mint a lányruha... mint a lányruha... Szép álmok egy fehér ruháról, egy fehér valakiről, a boldogságról, amelyik majd eljön, csak utána, hajszolni, hisz ott van, előttem, csak a kezem nyujtsam ki, elérhetem, csak egy év, csak kettő, hiszen mindjárt elértem... csak itt a halántékomon ez a szürke folt ne volna, csak ne lankadnék még, csak ne volna olyan régen mikor elkezdtem hajszolni ezt a fantomot és csak ne érezném magam most messzebb tőle, mint bármikor...

Egy néhány szép év! Es azután: lassu örlődés... Megnyugvás, beletörődés, lemondás, megalkuvás. Mind-mind egy-egy göröngy, amelyik döngve és gyászosan hull a koporsóra... az ifjúság, élt... uram Isten, meddig élt?... Két év, három vagy öt?... Még csak tegnap volt, hogy éltünk, hogy égtünk és ma már itt ülünk a babiloni vizeknél és hárfáinkat már felakasztottuk... Egy szép öregség... Lassu haldoklás... teher aki éli, teher aki látja, sirás a multba, egy rövid jövő, nagy fekete kapuval, kérdőjellel és koponyával a határkőnél. Ketyeg az óra, az életóra, alig feszíti már a rugó és egyre azt csalja elő a ritmusa: lemondani, lemondani... Hát maradt még valami, amiről lemondhatok?... Nem sok az, amiért élünk!

Es nem sok, amit itt hagyunk! Egy néhány levél, amelyikben azt irták vagy azt irta valaki, hogy szeret... Egy néhány sor írás,

avult fiókok poros és fakult lakója, üde színek és piros álmok sárgult kísértete, sok-sok valóra nem vált ígélet, letűnt és elfeledt ígélet, amik úgy kapaszkodnak elő a sorok közül vádlón és kérdőn és vigasztalanul...

Egy néhány levél... és a porló papír halvány sorairól, mint hegyekből az alkonyi köd, felszakad a mult. Ellopott percek az örökkévalóságából, néhány szép és mámoros óra, egyetlen vigasztaló a hosszú halódásnak, egyetlen bizonyítgató a „nem hiába éltem“ frázisnak... Ezek a legszebb emlékek, mert nem turkálhat bennük az ittmaradtak profán keze. Kérészeletű órák, de az emléküket itt muzsikál végtelenül és megaranyozza a sötétséget...

Nem sok, ami itt marad utánunk!... Csak könnyek és könnyek, keserűség és egy esomó hazugság „a halottakról vagy jót vagy semmit“ czégére alatt, amivel önmagát mentegeti és igazolja minden ember, aki fél tőle, hogy majdan nemcsak jót is mondhatnának róla. Gyászruhák, amiket egy év mulva a szekrényből is kitesznek, hogy ne legyenek ott mementóul a sok virágos, babos, örömet kérő ruha mellett. És egypár felszines, megszokott és üresen kongó sajnálkozás, barátoktól, ismerősöktől és végül az örök feledés...

Sápadt alkonyórán, mikor odakint sírnak a felhők és itt bent előtolakszik a szegletből az árnyék és elmúlt napok, órák, percek szárnycsapásának neszével telik el a levegő, így nehezedik ránk az élet. Bágyadt melancholiával terhes a lelkünk és fáj e bánat, fáj a keserűség, fáj az egész élet...

Mert odakint sírnak a felhők...

Meghívás.

A kishonti ágost. hitv. ev. tanító-egylet 1913. évi július hó 15-én délelőtt 9 órakor Rimaráhón az evang. templomban tartja évi rendes közgyűlését, melyre a kartársakat s a tanításügy barátait tisztelettel meghívom

Rimakokován, 1913. évi július hó 8-án

Lipták Endre, tanító-egyleti elnök.

Meghívás.

A várgede-kishonti egyesített alesperesi kerületek róm. kath. tanítói köre *rendes gyűlést* f. évi július hó 15-én tartja Várgedén a róm. kath. népiskola tantermében. Erre a kör tagjait s a tanügy barátait tisztelettel meghívom. A gyűlés kezdete 9 és fél órakor.

Tiszolcz, 1913. évi június hó 30-án.

Parák Lázár, elnök.

Tennis verseny.

A rimaszombati Lawn Tennis Egylet 1913. évi július hó 29-én és a következő napokon Lawn-tennis versenyt rendez a következő feltételek mellett:

1. Versenyen indulási joggal bírnak azon játékosok, kik bármely gömörmegyei tennis vagy sport egyletnek tagjai, továbbá, kik a megyében állandóan tartózkodnak és az alább meghatározott időig nevezéseiket a rendezőség-nél bejelentették.

2. Ez alkalommal eldöntésre kerül: a) egyes férfi verseny Gömör- és Kishontvármegye 1913. évi bajnokságáért; b) női egyes verseny Gömör- és Kishontvármegye 1913. évi bajnokságáért; c) vegyes páros verseny.

3. Nevezések a nevezési díjjal együtt július hó 26-ig bezárólag dr. Fáy István egyleti igazgató Rimaszombat, címére küldendők.

Ezen határidő eltelte után érkező nevezések figyelembe vételni nem fognak.

4. Nevezési díj: a bajnoki versenyekre személyenként 3 korona, a páros versenyre páronként 4 korona.

5. A nevezésekben szabatosan feltüntetendő a nevező neve, lakhelye, egyletének neve és végül azon verseny, melyben az illető résztvenni óhajt.

6. Páros versenyekre a nevezések csupán páronként történhetnek, hogy ez által a női és férfi versenyzők számának egyenlősége biztosítva legyen. A párok összeállítása a versenyben azonban sorshuzás útján fog történni.

7. A verseny díjai: a bajnoki egyes versenyekben 8 nevezésig tiszteletdíj a 2 első, nyolcz-

nál több nevezés esetén tiszteletdíj a 3 első helyezetnek, a páros versenyben tiszteletdíj az első és 2-ik pár tagjainak.

8. A versenyek a Széchenyi-kerti tennispályákon tartatnak meg, kezdetük naponként délután fél 5 óra.

Rimaszombat, 1913. évi július hó 5. én.

A rendezőség nevében:

Dr. Fáy, igazgató.

Dr. Söldos, elnök.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!

A „GÖMÖR-KISHONT” előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Vármegyénk főispánja: *Kubinyi Géza* a mai napon hazaérkezett s a jövő héten tartandó vármegyei üléseken elnökölni fog.

Tomcsányi László kuriai bíró, vármegyénk jeles szülötte családjával Nagyrőczére érkezett, hol nyári szünidejét fogja tölteni.

Széman Endre helybeli prépost-plébános délvidékre, a tengerpartra utazott üdülés céljából.

Medveczky Sándor kir. közjegyző jul. 5. én (szombaton) délben hazaérkezett Marienbadból.

Ötven éves jubileum. *Palm Nándor* nyugalmazott törvényhatósági főállatorvos a napokban töltötte be működésének ötvenedik esztendejét, a mikor az érdemes jubiléumát számosan üdvözölték ismerősei és tisztelői közül.

Vármegyei gyűlések. Tegnap a megyei tisztai nyugdíjkezelő választmány ülésezett *Lukács Géza* alispán elnöke alatt, melyen dr. *Fodor Béla* rimaszombati járási tiszt orvos nyugdíjazás iránti kérvényét tárgyalta és fogadta el a választmány.

Holnap a vm. közigazgatási bizottság tartja rendes havi ülését.

15—16-án pedig az állandó választmány készíti elő a folyó hó 24—25-én megtartandó rendes megyebizottsági közgyűlésre tárgysorozatra felvett ügyeket.

Orvosválasztás. Dr. *Paál Gyula* balogi körorvost, aki köztudomás szerint budapesti egyetemi tanulmányait kitűnő sikerrel végezte, s így éveken át a legmagasabb stipendiumban részesült, Kiskőrösi városi második tisztiorvosnak egyhangulag megválasztották. Állását a jövő hó elsején elfoglalja.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy *Dusicska Mária* és *Rózsa Jolsvai* lakosok családi nevüket „Nádasdi”-ra változtassák, s hogy *Fassinger Emma* csetneki lakos nevét „Feledí”-re változtassa.

Segédjegyzőválasztás. F. hó 11-én volt az oszgyáni körben a segédjegyzőválasztás, mely alkalommal dr. *Szontagh Vilmos* tb. főszolgabíró elnöklése mellett az érdekeltek *Jókői Jenőt*, *Jókői Emil* forgácsfalvai róm. kath. kántortanító fiát választották meg egyhangulag.

Halálozás. Egy köztiszteletben megőregedett kiváló rimaszombati polgártársunk halálát hirdette az elmúlt héten a harangok zugása. Zádorfalvai és szuhafői *Soós Ferencz* építőmester halt meg folyó hó 7-ikén 72 ik életében, követvén a halálban pár évvel ezelőtt elveszített feleségét. Az elhunyt férfit nemesak az építő ácsipar, de az egyházi és a közélet terén is hovatovább becsült és tisztelt nevet vívott ki magának becsületes és szorgalmas munkásságával s jóindulatu közreműködéseivel. Tevékeny tagja volt a város képviselőtestületének, a református egyháztanácsnak, a Gömörmegyei népi- és iparbanknak, valamint a rimaszombati munkásbiztosító pénztár igazgatóságának, választmányi tagja az általános ipartestület és a polgári olvasókörmek. Halálát a nagyszámu rokonság között egyetlen leánya *Soós Irén*, a kiváló hírű zongora művész és tanárnő gyászolja, kinek fájalmában osztozott a 9-ikén délután megtartott végtisztességen megjelent ismerősök, barátok és tisztelők nagy serege. A temetést *Simon Mihály* lelkész szép imája s a ref. énekkar énekei igazán meghatóvá tették.

Nagy fájdalom és veszteség érte *Pösch Gyula* roznnyói földbirtokost és nejét *Horváth Ilonát*. Leányuk: *Pösch Ilona* férj. *Kandó Kálmán*

f. hó 9. én hosszú szenvedés után *Rozsnyón*, a szülők szerető karjai között elhunyt. A mélyen sujtott család iránt megyszerte általános és őszinte részvét nyilvánult meg. Az elhunytat a vigasztalhatatlan szülőken kívül a testvérek, a férj, két kis árva és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Vettük az elszomorító gyászírt, hogy dr. *Szabó Lajosné* szül. *Rachler Etelka*, dr. *Szabó Lajos* színobányai vasgyári igazgató neje, 23 ik életében f. hó 8. án Szinobányán elhunyt. A legszebb korában sirba szállt fiatal asszonykában *Szentmiklóssy Pál* vármegyénk egykori főjegyzője, volt országgyűlési képviselő és lapunk munkatársa szeretett unokáját gyászolja.

Osztálytársak találkozója 48 év után. Azok, kik Sárospatakon 1865. ben tettek érettségi vizsgát, miután ugyanott már megtartották a 40 és 45 éves találkozót, ez alkalommal elhatározták, hogy ez után minden évben összejönnék az élők egyik vagy másik volt osztálytársnál. Ez évben *Csoma József* abaujveveseri nagybirtokos, országghírű régész és okmánykutató hívta meg vendégszerető házához a volt osztálytársakat, ezek között meggyéknél *Bodor István* ny. tanárt és *Csabay Pál* ref. esperest. A 18 élő osztálytárs közül csak 6 jelent meg, mert némelyeket az élet gondjai, másokat a betegség, de a legtöbbet, kik kocsin szándékoztak jönni, a napok óta zuhogó zápor és az e miatt támadt közlekedési akadályok tartóztattak vissza. Azonban a találkozás bensőségét nem tette fogyatékoská a kevés szám, mert csaknem minden elmaradt táviratilag üdvözölte a megjelenteket jelölve annak, hogy lélekben ott vannak. A mily örvedes és lélekemelő volt e találkozás, époly meghatóttá tette a házigazda üdvözölő beszéde, mellyel vendégeit üdvözölte. Elmondotta, hogy azon kis köztársaságnak, mely az iskola padjain az osztály tagjait bensőleg egyesítette, alapja a szeretet, vezérlő csillaga a remény, ereje pedig a komoly munkában kifejtett nemes verseny volt. S midőn a 48 évvel ezelőtt lefolyt eseményekre visszatekintett, a jelenlevők közül egynek sem maradt szeme szárazan. A folyton szakadó zápor miatt alig volt idő a gyönyörű park megtekintésére, de annál több látni valót találtak a vendégek a kastélyban. Gazdag könyv- és oklevéltár, régi fegyverek hosszú sora, melyeknek eredetét és célját a tudós házigazda nagy szakértelemmel és mondhatni lángoló lelkesedéssel magyarázta meg vendégeinek. Bizony a megjelentek azon meggyőződéssel távoztak el a vendégszerető családtól, hogy azt a pár napot olyan körben töltötték el, melynek tagjait a szeretet csatolja együve, a tudomány erőssé, e kettő pedig boldoggá teszi. E hittel és reménnyel várják mindnyájan az ötvenedik évi találkozót.

20 éves találkozó. Egyesült protestáns főgimnáziumunk 20 évvel ezelőtt érettségét tett növendékei *Báthory Andor* kézmárki ev. főgimnáziumi tanár szervező intézkedése alapján folyó hónap 6-ikán megújították 10 évvel ezelőtt történt összejövetelüket. Eljöttek ismét a találkozóra, de most már csak heten. Többeket a halál, többeket elháríthatatlan okok akadályoztak meg az összejövetelben. Megjelentek: *Algóver Andor* theologiai tanár Budapestről, *Báthory Andor* tanár Kézmárkról, *Novek Béla* üvegyártulajdonos Zlatnóról, *Török László* bányauzemfőnök Rozsnyóról, *Török László* kir. aljárásbíró Baranyaszentlőrinczről, *Vecsey Ferencz* magánzó Losonczi és *Zachar Gusztáv* számtiszt Rimaszombatból. Távolmaradásukat kimentették dr. *Schweitzer Arthur* orvos Fiuméből és *Seres Barna* nagyváradi kir. járásbíró. Az egybegyűlt társaság felkereste *Bodor István*, dr. *Veress Samu* és *Zachar Gusztáv* volt tanáraikat, az eltávozott *Polnis János*, *Sárkány Imre* s a most szintén távol levő *Kerekes Dezső* tanáraikat táviratokban üdvözölték. Ebédre a Széchenyi kertben gyűltek össze, dr. *Veress Samu* igazgató és *Zachar Gusztáv* nyug. tanár társaságában, hol felköszöntőkkel fűszerezték a kedélyes visszaemlékezések óráit s elhatározták, hogy 5 év múlva ismét találkozót rendeznek. A nap folyamán felkeresték az elhunyt tanárok sírjait s *Bodor Dezső*, volt iskolatársukat is, mely utóbbi szép koszorúval felékesítették. Az egybegyűltek összejövetelüket fényképen is megörökítették.

5 éves találkozó. Szokatlanul kedves és bájos találkozót tartott folyó hó 9-ikén a helybeli áll. polgári leányiskola 5 évvel ezelőtt végzett IV. osztálya. 13 felserdült hajdon gyűlt egybe e napon a polgári iskola tornatermében, hol a sors változatos intézkedései folytán az 5 évvel ezelőtt velük foglalkozott tantestületnek csak egyetlen tagja, *Matolcsy Pál*, elemi leányiskolai igazgató, a polgári leányiskola énektanítója volt velük jelen. Az egybegyűlt társaság vidám beszélgetéssel töltött itt pár negyedórát, majd lefényképezte magát. Délben pedig a Hungária éttermében gyűlt ismét össze, hol *Matolcsy Pál* köszöntötte fel őket szívélyes szavakkal, majd *Rothmann Etelka* fejezte ki az egybegyűltek hálás emlékezetét a volt tanári karral szemben. Ebéd után virágokat vittek ki dr. *Veress Samuné* sz. *Mészáros Jolán* volt tanárnőjük és *Pálkovács Erzsébet* volt társnőjük sírhalmaira. Táviratban üdvözölték *Kathona Géza* igazgatót, *Ratkó Margit* és *Nagy Zoltánné* volt tanárnőiket. A kedves összejövetelen résztvevők nevei ezek: *Cseh Julia*, *Dickmann Piroska*, *Gaskó Anna*, *Istók Boriska*, *Kiss Vilma*, *Kovács Mária*, *Odrobinyák Jusztin*, *Palm Mária*, *Rothmann Etelka*, *Schiller Mária*, *Szabó Irma*, *Szabó Margit* és *Zsuffa Erzsébet*. Távolmaradását a társaság nagy sajnálatára kimentette *György Aranka* kazai tanítónő, ki az összejövetelnek lelkes szervezője volt.

Internátus Nagyrőczén. Nagyrőczén már évek óta egy fiu internátus létesítése iránt nagy mozgalom indult. Az internátusnak az lenne a célja, hogy az ottani kereskedelmi és polgári iskola tanulói abban elhelyezést nyerének. Akkoriban az internátus létesítése megakadt. Most azonban a kerület országgyűlési képviselője *Benedek Sándor* cultusministeri államtitkár meleg szeretettel vette kezébe az ügyet. Nagy remény van tehát arra, hogy az internátus mielőbb létesülni fog.

Rozsnyói iparosok gyűlése. A mult vasárnap Rozsnyón az önálló iparosok nagyszabású gyűlést tartottak, a melynek célja ipartestület alakítása volt. A gyűlést *Aczél Andor* elnök nyitotta meg és *Sugár Ignác* dr. miskolczi kereskedelmi és iparkamarai titkár tejtette nagyszabású beszédben az ipartestületek jelentőségét. *Farga Lajos*, a rimaszombati ipartestület elnöke is bővebben hozzászólt a tárgyhoz, továbbá a nyugdíjgyesület megalakításának szükségességét és üdvös voltát tárgyalta, például állítván a már meglévő rima szombati. Majd *Váry László* beszéde fejezte be a gyűlést, a mely után a fürdőben népes bankettet tartottak. Városunkból is többen résztvettek a gyűlésen.

Állami kedvezmény. A kereskedelmi miniszter a pénzügyi és földmívelésügyi miniszter hozzájárulásával az 1899. évi XLIX. t. cikkben meghatározott állami kedvezményeket az 1907. III. t. cz. 4. §-a alapján a rimaszombati konzervgyár r. t. bejegyzett cégnek konzervgyári ipartelepe részére az 1912. évi július hó 15. től számítandó további 5 évre meghosszabbította.

Tanítók szövetsége. A magyarországi tanítók országos szövetsége folyó hó 7-én Budapesten tartotta nagy érdeklődés mellett közgyűlését. A hivatalos listán a szövetség igazgatósági tagjai között jelölték *Török József* rimaszombati állami elemi fiúiskolai igazgatót is, míg az ellenzék *Csizy Béla* pelsőczi tanítót kandidálta. A hivatalos névsor nagy többséggel győzött, s így előbbi az igazgatóságba beválasztották.

Uj tüzoltó egyesület. Arról értesülünk, hogy *Jolsván Piacsek* Rezső parancsnoksága alatt új önkéntes tüzoltó egyesület van alakulóban.

Köszönetnyilvánítás. Az újabb sorscsapás, a mely az én imádasig szeretett édes jó apám elvesztésével sujtott engemet, oly méretetlen fájdalmat és szenvedést okozott, hogy testben-lélekben összetörve, teljesen képtelen vagyok egyenként külön-külön megköszönni és hálámat leróni mindazok előtt, a kik az ő áldott, kihűlt porainak a temetésén megjelentek s a kik levélben részvétsoraikkal kerestek fel, hogy enyhítsék a veszteségben érzett fájdalma mat, — fogadják ez uton legmélyebb hálás köszönetemet. — Rimaszombat, 1913. július 11.

Soós Irén.

Főispáni intézkedés az erkölcs érdekében. Magyarországon köztudomás szerint az erkölcsrendészet még igen gyenge és hiányos. Ennek következménye, hogy hazánkból szállítják a legtöbb emberhust nemcsak Európa, de még Ázsiába és Afrikába is. Ott, hol államrendőrség van, mint a fővárosban, az éber és agilis rendőrség annak megakadályozása érdekében igen sikeresen jár el. Ugyancsak mennyire hatásköre megengedi, a városi erkölcsrendészetet is hathatósan gyakorolja és ellenőrzi. Nem így vagyunk azonban vidéken, hol a városi kupak-tanácsok olyan szabályrendelettel szabályozzák a fontos kérdést, amilyent különféle helyi érdekek kívánnak. Például nálunk a korcsmák városában, hol a zárórát egyes személyek a rendőrséggel úgy tartatják be, ahogy nekik jól esik, az erkölcsök is a legalacsonyabb fokon vannak és a vendéglőkben, kávéházakban botrányosabb dolgok történnek, mint bármely törvény által megengedett nyilvános házban s busás pénz vándorol e czímen a tulajdonosok zsebébe. Főispánunk éber figyelme semmit sem kerül el s mint a rendőrhatalóságok felügyeleti foruma, mivel az itteni állapotokról tudomása van, úgy értesültünk, hogy nagy tisztogatást vett célba s ez irányban szigorúan kíván intézkedni. Meg vagyunk győződve, hogy főispánunknak csak hálával fognak adózni városunk azon lakosai, kik évek óta kénytelenek túrni e szomorú állapotokat, melyek melegágyai a könnyelmű fiatalságnak, tisztviselőknek és iparos polgároknak. Államosítás jöjjön el mielőbb a te országod, hogy a városok ily szerencsétlen szabályrendeleteket ne alkotassanak és a rendőrség feyelmileg leszorítottassék arról az utról, amelyen most a törvénynevében előljár.

Tanárválasztás. Tegnap délután, lapunk zárta után tartott a helybeli főgimnázium igazgatótanácsa tanárválasztó gyűlést a *Lenner Gyula* szabadságolásával megürült latin-görög tanszékre, a melyre összesen 8 tanár pályázott, köztük több okleveles is. A tanári kar hármát jelölt a pályázók közül, de a pályázat sorsát az igazgató-tanács választása dönti el.

A fakartell ellen. A budapesti asztalosok ipartestülete a fakartell működése ellen élénk akciózt indított s a hazai asztalos ipartestületeket augusztus hó 19 én Budapesten tartandó nagyszabású értekezletre hívták meg a teendők megbeszélése céljából. A hazai 400 ipartestület közül már számosan bejelentették a mozgalomhoz való csatlakozásukat, s ezek között foglal helyet a rimaszombati és putnoki ipartestület is.

A losonczyi football-verseny. A rimaszombati és losonczyi Athletikai Klub közötti mérkőzés ezelőtt öt héttel 2:2 arányban végződött. A reváns döntő-mérkőzés július 6 án volt Losonczon. Az érdekesnek ígérkező mérkőzés nagy családást hozott mindazoknak, akik a versenyen résztvettek. Nem gyönyörködhettünk — írja tudósítónk — kedvünk szerint a gigászi küzdelem fenségében, mert aránytalan volt a két csapat közötti erő. A losonczyiak úgy vélték a győzelem pálmáját elnyerni, hogy beinvitálták Budapestről Magyarország kiváló két football-játékosát és azok közül, akik pár héttel ezelőtt Rimaszombatban versenyeztek, csak négyen vettek részt a mostani mérkőzésben, a többi összeválogatott elsőrendű játékos volt. Így nem csoda, ha nagy győzelmet arattak a néhány hónapos RAC. fölött. A nem várt vereséggel még csak megbékültünk volna, ámde a fogadtatás, a barátságtalan vendégszeretet s a versenyen részt vett publikum rendkívül csekély száma szinte megdöbbentett. Ha a Rimaszombatból a versenyen résztvett mintegy 50 kiránduló itthon marad, akkor a losonczyiaknak teljesen ingyen publikummal kellett volna a létszámot legalább 2—3 százra kiegészíteni. Csodálatos! A mikor a verseny a losonczyi magyar asztaltársaság javára rendeztetik, ugyanakkor a magyar asztaltársaság egy erdei mulatsággal vonja el közönségét a versenyen való részvételtől. Hát bizony, ilyesmi — különösen a vendégszeretet hiányossága — nálunk elő nem fordulhat! Arról pedig, hogy a football-versenyen megjelent losonczyi közönség nagyrésze tapintatos (!) eljárásával mily kevéssé vette figyelembe a vendég jogát, s hogy mily kiméletlen gúnynyal, hangos szóval kritizálta játékosainkat, jobb nem beszélni!

—r.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett nagybátyánk, néhai Csongrádi Borbély Ferencnek végtisztességétélén megjelenni és részvétüket írásban velünk kifejezni szívesek voltak, hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Rimaszombat, 1913. július hó 10-én.

*Bodon Mária,**Komlós Istvánné**Bodon József.*sz. *Bodon Erzsébet.*

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejthetetlen kis leányunknak elhunyt alkalmával — mélységes bánatunk enyhítésére — levélileg vagy személyesen fejezték ki nekünk jóleső igaz részvétüket, ez uton mondunk érte hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1913. jul. 8.

Kozma Ármán és neje.

Nyugtázás. A rimaszombati ált. ipartestület házépítési részjegyeiből ujabban átvettek: Vladár József, dr. Bleier Leo, Makovits Lajos, Gömörmegyei takaré- és hitelbank, Blau Vilmos, özv. Szabó Károlyné, Sarinay István és Reinitz Zsigmond 1—1 darab 80 K értékű. Előzőleg nyugtázott összeg . . . 2320 korona.

Összesen: 2400 korona.

Rimaszombat, 1913. évi július hó 11-én.

Rónay Gyula, jegyző.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

CSARNOK.

Sic itur ad astra!

— Irtá: CROATUS. —

18

XII. Szellemi arisztokraczia.

Potorán Milos asztalánál ül és levelet olvas. Előtte egy ládika fekszik, a melyben már számos ugyanily kézírású levél hever. Ez Milos levelezése Zimonyi urral. Az utolsó levelet most olvassa Milos nagy érdeklődéssel:

„Kedves Barátom!

Öszintén megvallva, levelezésünk megkezdésekor azt hittem, hogy nehezebb munkám lesz. Te, kedves Barátom, sok tekintetben rokon vagy énhozzám. A fölfogásod, érzéseid stb. Ezalatt a levelezés alatt lelkünk egészen összemelegedett. Barátok lettünk a szó legszébb értelmében a lelkirokonság utján. Levelezésünkből mindketten sokat merítettünk. A népek sorsát mindenféle szempontból megvitattuk, megbeszéltük. Gondolatainkat kicseréltük, én is sokat tanultam tőled: remélem, én is hasznodra voltam.

De mindeddig csak az eszünkkel dolgoztunk. Teoriákat állítottunk föl és döntöttünk le. S így is jutottunk eredményre. S pedig arra, hogy sem a magyarság, sem az oláhság egyedül nem elég erős államot alkotni.

Most egy lépéssel tovább megyek. Ez a két nép most gyűlöli egymást. Mindakettő adott rá okot, eleget. De mondd — Milos — nem lennének-e mindketten boldogabbak, ha gyűlölködés helyett szeretnék egymást, ha viszálykodás és széthúzás helyett a kölcsönös megértés utján haladnának. Mert hiszen mindkettejükben vannak vonások, a melyek a másikban hiányoznak és hasznára válhatnának. Szilárd meggyőződés — Milos, — hogy többre vinnénk, ha összefognánk, szebb jövő képe lebegne előttünk! Mit szólsz ehhez?

Üdvözlő szerető barátod

Dávid.

A mint végigolvasta a levelet Milos, fölállt, egypárszor föl- s alásétált a szobában, aztán leült ismét és tollat fogott. Egész lényén látszott, hogy olyant irt neki barátja, a mi már az ő agyában is sokszor megvillant. Leült és írta a választ:

„Kedves Dávidom!

Az eszmén, a melyet leveledben megpendítettél, én is sokat gondolkodtam már. Eddig kimondani, leírni még sose mertem, mert érzem, hogy ezzel egész eddigi irányomat, egész eddigi valómat tagadnám meg. De helyességét régóta érzem. És azt is éreztem, hogy ha ebben az irányban haladok, hogy egyszer egész valómat meg kell majd tagadnom. Ez a perc elérkezett. És én megteszem ezt azzal az őszinte tudattal, hogy helyesen cselekszem. Az a processzus, a melyről első

levelemben szólottam, végbement és most már egészen egyek vagyunk, Dávidom. Te adtad meg az utolsó lökést, Barátom! Most tehát joggal szólítalak föl és Te örömmel fogsz ráállani, hogy támogass tervemben.

Tervem: a magyar és oláh nép közeledését egy mozgalommal elősegíteni, a melynek műve a népiizgatónak ép az ellenkezője lesz. Nem akarok ligát alkotni. Csak minden befolyásos embert rá fogok erre beszélni, a kit ismerek. Kezdem rajtad. Mint tanáron Te ismered az oláhságot, sokáig voltál tanár oláhok között. Ismered előnyeit népünknek. Te sokat tehetsz czélomért. Te a magyar ifjúságba oltod a kölcsönös megértés csiráját, én az oláhok között fogok antiagitációt rendezni.

És munkánkat siker fogja koronázni. Mert helyes és igaz. Érzem ezt egy prófétaféle látnokságával! Biztos vagyok benne. A jövő ködös homályában ott látom a két nép alakját, a mint együtt törtetnek előre a haladás megszentelt utján. Föl munkára!

Ölel

Milosod.

Hogy dr. Zimonyi Dávid tanár ur mit gondolt ezután a levél után, arról tán fölösleges beszélnem. De hogy mit érzett, az érdekes.

Ő olyasmit érzett, hogy neki nincsen egészen igaza. Az ő lelkében is valami olyastéle processzus ment végbe, mint Miloséban. Ő is úgy érezte, hogy egész eddigi irányát, egész énjét meg kell tagadnia. És lelkét elfogta valami lelkes öröm, arczát előntötte valami szokatlan pír és hosszú gondolkodás után fölkiáltott:

— Köszönöm ezt neked, Milosom!

Mi lehetett ez a változás Zimonyi ur lelkében?

Az, hogy megtanulta, hogy ez a mai társadalom nem olyan, amilyennek ő látta. Hogy nem az fölületes, hanem ő volt. Hogy ő, amikor az egész mai világot könnyelműnek, faczérnak hitte, végtelenen tévedett. Mert mindig csak a rosszat nézte és a jót elfeledte értékelni. Mert mindent pesszimizmusa sötét fátylán át ijesztőnek látott. Mert elfelejtette a jót ott keresni, ahol van. Elfelejtett az emberek léhasága mellett, hibáik mellett erényeikre is tekinteni. Elfelejtett a lélek mélyére tekinteni, ahol minden szép, jó és nemes lakozik. És megtanulta, hogy ez dőreség volt. Mert egész életét komorrá tette egy tévedés miatt.

Ezért örült annyira Simonyi tanár ur, amikor meggyőződött, hogy vannak igazi emberek, csak ő nem látta őket.

Ezért kiáltott föl: „Köszönöm ezt neked, Milosom!”

XIII. Tempora si fuerint . . .

Egy félreeső budai kávéházban egy diák-társaság ül, a Nemecska Laczi társasága, a Ligh lite. Valami nagyon fontos ügyet tárgyalhatnak, mert már egész délután hevesen beszélgetnek egy hátsó zugba visszavonultan, fejüket összedugva; most ép Beneday szól:

— Szóval mindezekből a szörnyű esetekből csak arra az eredményre lukadunk ki, ami különben már régóta lelkünkben van, hogy Surányi Árpád és rongyos különc bandája nekünk folyton az utunkban van. Stréberségből minden igyekezetük csak azon van, hogy mifőlénk emeljék magukat és minket, akik tiszta eszközökkel dolgozunk, megszegyenítsenek. Elég sok példát fölhozunk erre, de csak a tegnapi tényekre kell pillantanunk, hogy a helyzet tarthatatlansága tisztán tűnjék elénk. Hogy mink azért, mert éjjeli mulatóhelyekre járunk, igazgatói rovást kapunk és még hozzá ezeket állítják elénk mintaképül. És kik voltak a spiczlik? Természetesen Árpádék! Hát nem igaz? Hogyha ők — azután, hogy az a pasas az orfeumból „garázdálkodásaink miatt” följelentett az igazgatónál — nem tanuskodtak volna, hogy Opera után láttak minket nagy vigan a Wertheimer-orfeumba bemenni, akkor semmi bajunk se történt volna. Nos, ez vérlázító egyenesen! Mindig vesztünkre törnek, akár van közük hozzánk, akár nem! S tán nem szabad egy VII. gimnázista tanulónak orfeumba járni? Nos igen, itt a Balkánon tán igazok van. De nézzünk csak át Ausztriába, Németországba, ahol a közfelfogás azt tartja: Der Student geht, wann er will, und kommt, wann er will!

Én, barátaim, sokat gondolkoztam ezen a témán és arra az eredményre jutottam, hogy ha az örökös inzultusoknak magunkat kitenni nem akarjuk, gyökeresen kell a helyzeten javítanunk. Valami tervet kell készíteni, amivel ennek a parvenu kompániának a szarvait letörhetjük . . .

— És én — vágott közbe Kendey Arisztid — már ki is fundáltam a tervet, mivel egyszersmindkorra véget vethetünk a Surányi kompánia gyalázatos terrorizmusának.

Ugy fogja ez őket érinteni, mint a kerék-párost a kerék párgummi elszakadása a legmerészebb futamban, egy fricska lesz az nekik, hogy megtanulják, hogy a mi társaságunkkal nem lehet paczkázni.

A terv a következő: egyik véresszáju estilapban cikket küldünk be, amelyben iskolánk tanári kara pellengére lesz állítva. Vádatkat írunk ellenük, hibájokat elősoroljuk stb. A cikk persze nagy feltűnést és botrányt fog okozni, s akkor a cikk alatt meglátják a Surányi nevet — ezt már halkán, elhaló hangon mondta s a fiuk még összébb dugták fejüket.

— Az ám barátom, a terv nagyszerű, de a kivitele? — szölt Zalay Laczi. — A dolog sokkal nagyobb feltűnést fog kelteni, mintsem hinnéd. Egy Surányiról illet feltételezni nem fognak, elkéri a szerkesztőségtől hatóságilag a kéziratot és akkor?

— Hahaha! — nevetett Nemecka Laczi — csak gondolkodni kell egy kicsit. Hát minek él Mérey Kálmán a világon. Soha embert nem láttam, aki kéziratot úgy tud utánozni, mint az. Holnap beszélek vele, hiszen már ugyis látom, hogy vágyik ismét közibénk, csak nem mer közeledni. A terv nagyszerű, kivihető is. Csak egyre kell vigyáznunk fiuk. Az összetartásra. Mindenkinek száján lakat legyen. Egyébként azt hiszem, nem is lesz kedvünk hozzá. Tehát ezt megcsináljuk! Ezzel megfizetünk mindazért, amit Surányiék tettek ellenünk. Ez lesz a méltányos büntetés! Megérdemlik! Most pedig addig is, míg közelebbieket megbeszéljük, teljes titoktartás. Kezet rá fiuk!

A társaság minden tagja kezett adott Laczinak titoktartására. Még a részleteket is megbeszéltek, hogy Zalay Laczi fogja a cikket megszerkeszteni, holnapra átadja Laczinak, hogy melyik lapnál fogják leadni stb. Azután a társaság kártyázáshoz fogott.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Pártos Manó

amerikai fogászati műterem

BUDAPEST, Erzsébet-körút 12. sz. Telefon: 137—33. ——— Telefon: 137—33.

Rimaszombat, 1913. július hó.

T. czim!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy folyó hó 13 ikán a helybeli „Gömör”-szállodában berendezett

fogászati műtermemben

megkezdem gyakorlatomat.

Fogműtermem úgy Budapesten, mint Rimaszombatban már 12 év óta a legjobb hírnévnek örvend és a legjobb körökben ismert.

Működésem a foghuzás és fogtömésen kívül főleg különleges munkákra terjeszkedik ki, u. m.: fogak és gyökerekre, arany- és platina koronák készítése, szájpadráslás nélküli hidmunkák ugyan csak arany, platina és porcellánból, a melyek nem vehetők ki a szájból, továbbá porcellán, arany- és platina tömések.

Mindezen felsorolt munkákat a legmesszebbmenő jótállás mellett készítem.

Kiváló tisztelettel:

Pártos Manó.

(Zimmermann philadelphiai egyetemi tanár volt assisztense.)

ELADÓ HÁZ.

A Rákóczi-utca 18. szám alatt egy két utcára nyíló, nagy, tágas udvar, üzlethelyiség, lakás és melléképületekkel szabad kézből eladó. — Értekezni lehet:

özv. Mindszenty Bertalannéval.

Vadászati jog bérbeadás.

Uzapanyit község alulirott előjárósága a községi képviselőtestületnek 1913. évi július hó 6-án kelt 1/913. kgyszámu határozata alapján közhírré teszi, hogy az urbéres birtokosok tulajdonát képező vadászati jog Uzapanyit község házában 1913. évi július hó 24. napján délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen 1913. évi augusztus hó 1-től 1923. évi július hó 31-ig terjedő tiz esztendőre hasznobérbe fog adadni.

Árverési feltételek a községi bíró házában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Uzapanyit, 1913. július hó 7-én.

Valkay, jegyző. Keller, bíró.

Elsőrendű, kitünő minőségű

gép-falitégla

bármely mennyiségben jutányos áron kapható

a RAKOTTYAY-féle gőztéglagyárban LOSONCZON.

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, nyomdásztanulóul; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — könyvkötő-tanulóul felfogadtatik id. Rábely Miklós és Fia rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Hirdetmény.

1216. sz. — Jolsva r. t. város tulajdonát képező fürdő 1350 korona, Zöldfa-vendéglő 2010 korona és Utolsó fillér koresmahelyiségek 900 korona kikiáltási árak mellett Jolsván 1913. évi július hó 30-án délelőtti 10 órakor megkezdendő nyilvános szóbeli árverésen 1914. évi január hó 1-től számítandó 3 egymásután következő évre hasznobérbe adatnak.

Árverési feltételek hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Jolsva, 1913. évi július hó 10-én.

Basilidesz, kir. tan. polgármester.

Kiadó bolthelyiség.

Az Andrassy-ut 1-ső számú házában 1913. november elsejétől egy bolthelyiség bérbe vehető. — Értekezhetni ANDRÁSI LÁSZLÓ, fényképésszel.

Hirdetmény.

500. szám. — Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a prágai cs. és kir. járásbírósnak 1912. évi C. W. IV. 1711/12. sz. végzése következtében dr. Robicek Gyula ügyvéd által képviselt Creditvorschuss-Anstalt Filiale javára 105 kor. 90 fillér s jár. erejéig 1913. évi január hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 7000 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: tehén, tinók, vetőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 586. számú végzése folytán 105 korona 90 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 3-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Jánosiban alperesnél leendő megtartására 1913. évi július hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi július hó 1-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

3512. szám. — Gömör-Kishont t. e. vármegye rimaszombati járásába tartozó nagyszuhai körjegyzőségben ujonnan rendszerezített

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 kor.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi július hó 31-ik napjáig hozzám terjesszék be.

A választás határidejét a pályázati kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Nyustya, 1913. július hó 5-én.

Máriássy, főszolgabíró.

Haszonbéri hirdetés.

637. sz. — Alulírott község előljárórsága ezennel közhírré teszi, hogy Kövi község tulajdonát képező **vendéglő** a hozzátartozó melléképületekkel és jogokkal együtt 1914. évi január hó 1-től hat egymásután következő évre folyó évi **július hó 20-án** délután 2 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 1000 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak 200 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverés megkezdése előtt 200 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók.

A részletes árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kövi, 1913. évi június 27-én.

2—2 **Boczko János**, bír.
Valkay, körjegyző.

Válogatott kajszin baraczkot

legszebb példányokat 5 kilónként **4 kor.**

Spanyol meggyet

3 koronáért szállit:

Szilágyi gyümölcskivitele Kiskörös.

Lóárverési hirdetés.

A mezőhegyesi állami ménesházban az alább felsorolt lóanyag **f. évi július hó 21-én** árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

I. Csupán tenyésztőknek:

- 11 darab idősebb anyakancza,
- 5 „ négy éves kancza,
- 47 „ három éves kancza.

II. Minden megszorítás nélkül:

- 7 darab idősebb anyakancza,
- 11 „ három éves kancza,
- 3 „ két éves kancza,
- 13 „ egy éves kancza,
- 15 „ két éves herélt,
- 8 „ egy éves herélt,
- 1 „ választott herélt,
- 20 „ használati igás és nyerges ló.

Ezenkívül a helybeli ménesház gazdaságából 26 drb. kisorolt különféle koru, faju és ivaru ló.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor.

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönségnek tudomására hozatni.

Külön felhívatik a tenyésztők figyelmére a földmiv. min. 32991. II—1. 1911. számú körrendeletére, mely szerint az I. alatt felsorolt kanczák kizárólag csak oly tenyésztőknek fognak eladatni, kik kötelezik magukat ezeket kizárólag tenyésztésre használni és tenyésztői mivoltukat valamely gazdasági egyesület által kiállított „Tenyész igazolvány“ felmutatásával igazolják.

Mezőhegyes, 1913. június hó.

Méneparancsnokság.

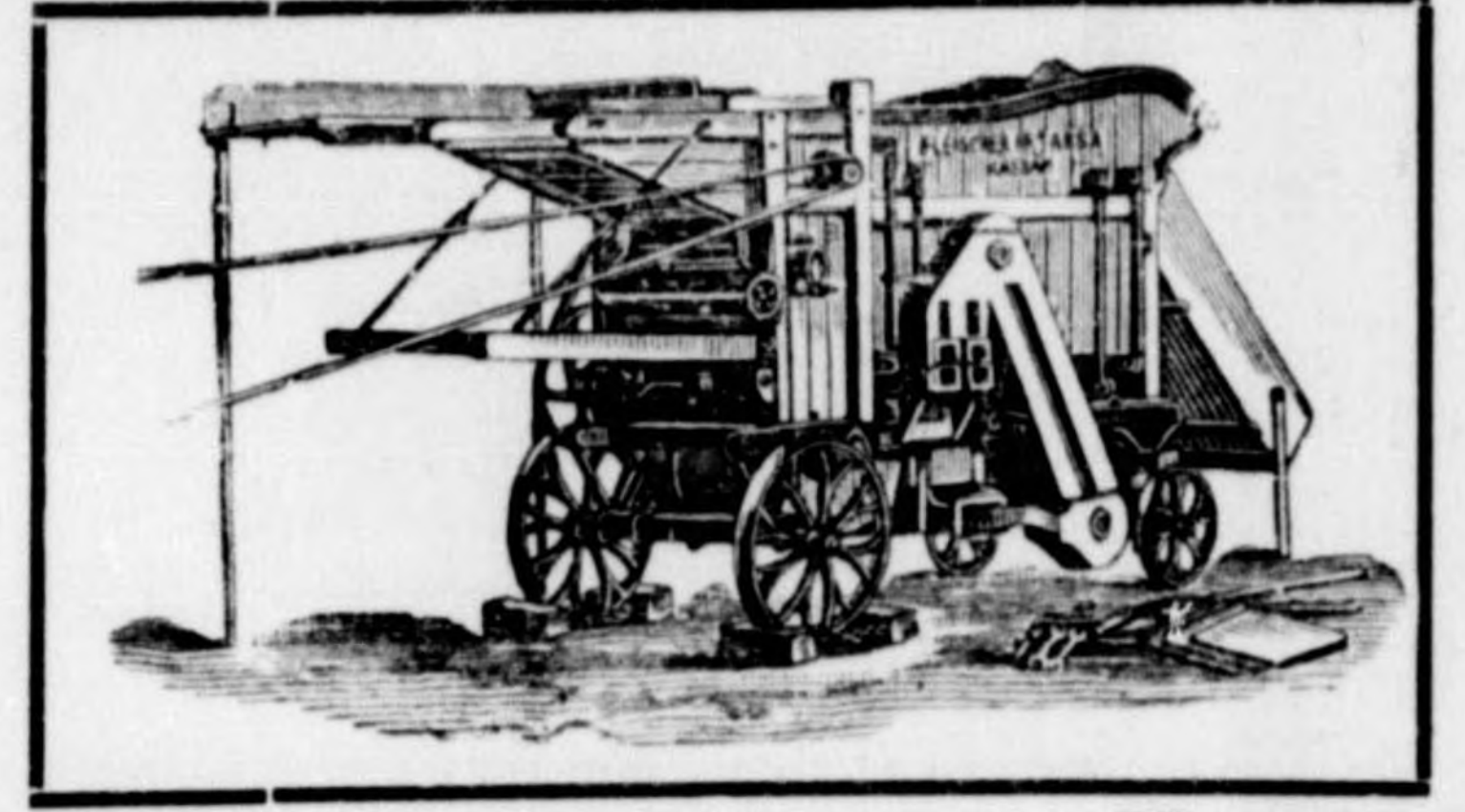
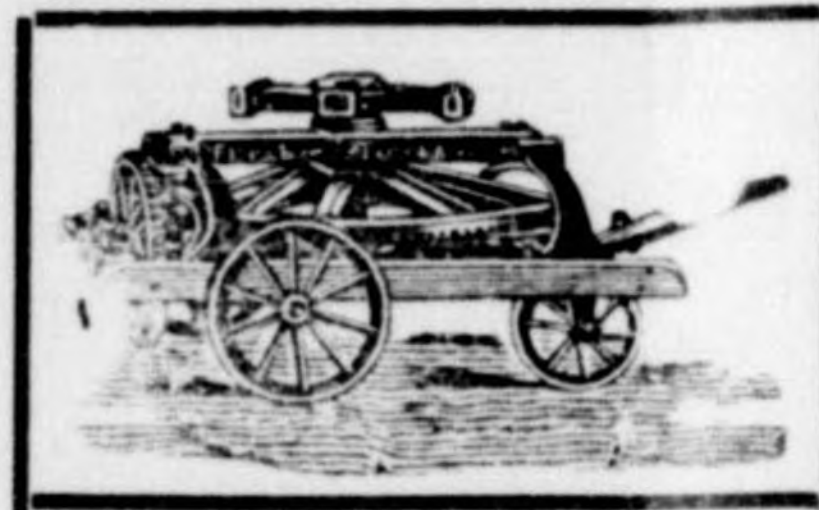
Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hírű gépeit a **nyári időnyre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, mint pl. **Henze-főzőket, cukrosítókat, maláta- és burgonyazúzókat, malomberendezéseket stb.**

Gépgyárunk gyarmányainak **jelentékeny készletét állandóan raktáron tartjuk.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük!

Középnagy birtokbérlet

szeszgyárral átadó

2—2 **Sárosvármegyében**

Kovács Ernő Girált, Eperjes mellett.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

2664—1913. tkvsz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank végrehajthatónak Kaszár András és neje született Szkalják Mária végrehajtást szenvedettek ellen 2000 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. törvényezikk 144., 146. és az 1908. évi XLI. törv. czikk 21., 25. §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Balogrussó községében fekvő és a balogrussói 113. számú telekjegyzőkönyvben A : I. 2. sor 108. helyrajzi szám alatt felvett ház, udvar és kertből álló Kaszár András és neje született Szkalják Mária nevében álló ingatlanság 300 korona;

a balogrussói 5. számú telekjegyzőkönyvben A : I. 5—9., 11., 13—15., 17. sor 442., 489., 523., 578., 604., 231., 364., 374., 961/b. 961. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanságnak 330 korona;

a balogrussói 114. számú telekjegyzőkönyvben A : I. 1. sor 288. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanságnak B : 3. 4. alatt Kaszár András és Szkalják Mária nevében álló jutaléka 4 korona; és

a balogrussói 115. számú telekjegyzőkönyvben A : I. 1. sor 922. helyrajzi szám alatt felvett szántónak B : 5., 6. alatt Kaszár András és Szkalják Mária nevében álló jutaléka 28 koronában ezennel meghatározott kikiáltási árban elrendeli s annak megtartására határnapul 1913. évi **július hó 18-ik napjának** délelőtti 11 óráját a helyszínére Balogrussó községébe a községi bíró házához tüzte ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok közül a balogrussói 113. számú telekjegyzőkönyvi ingatlan a kikiáltási ár felénél és az árverési feltételekben jelzett megszorítással, a többi ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adatnak el.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% át vagyis 30 K, 33 K 40 f. és 2 K 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. Törvényszék, mint telekkönyvhatóság 1913. évi június hó 5 ik napján.

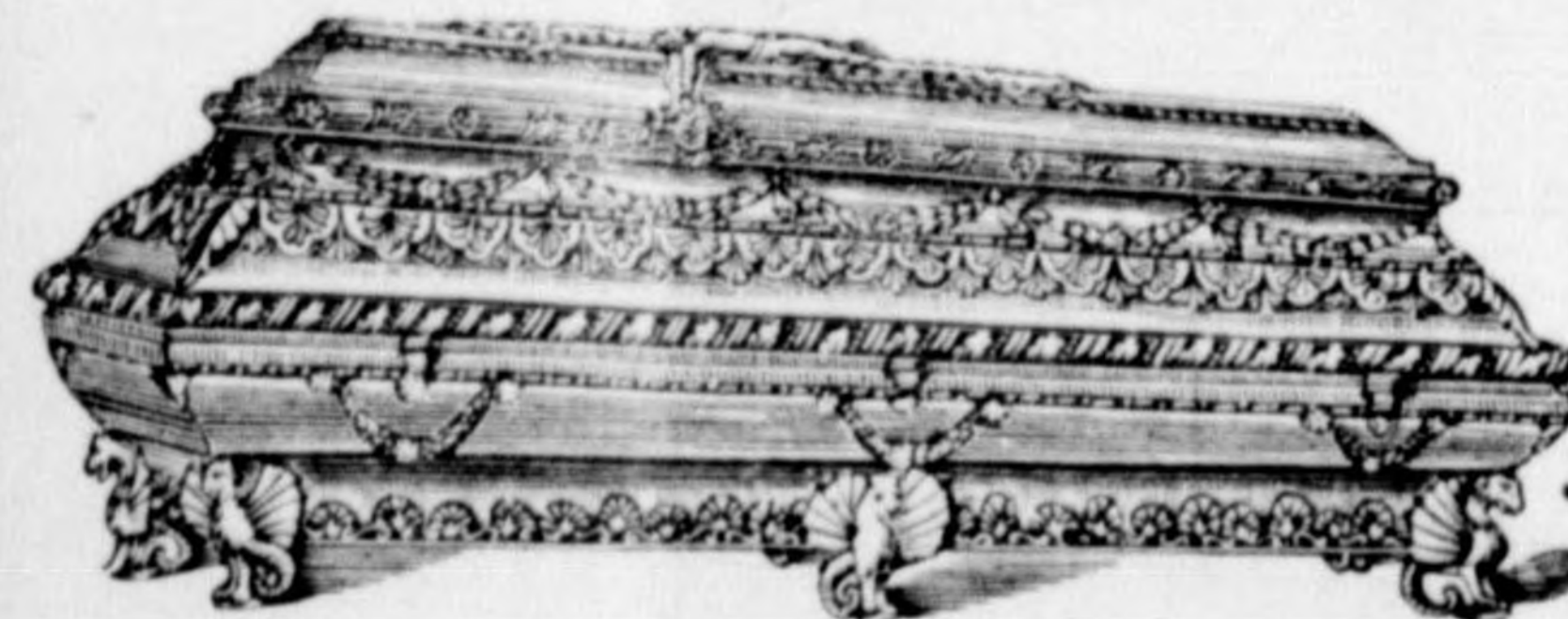
Mészáros, s. k. kir. törvsz. bíró.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

14—* **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle **temetkezési vállalat a Deák Ferencz-utca**.

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érc- és fakoporsókból**,

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.